

Fi.remissvar@regeringskansliet.se
Fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se

Med tillit följer bättre resultat – tillitsbaserad styrning och ledning i staten (SOU 2019:43)

(Er beteckning Fi2019/03441/SFÖ)

Länsstyrelsen i Norrbottens län yttrar sig härmed över rubricerad remiss. Yttrandet består av dels övergripande synpunkter, dels specifika kommentarer som följer betänkandets förslagsställande.

YTTRANDE

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen har med behållning tagit del av tillitsdelegationens rapportering av dess olika främjandeuppdrag och de kunskaper och erfarenheter som därmed tillskapats. I likhet med Länsstyrelsens tidigare yttrande över delegationens betänkanden ”Med tillit växer handlingsutrymmet – tillitsbaserad styrning och ledning av välfärdssektorn” (SOU 2018:47), instämmer vi i stort med förslagen att gå mot ett större inslag av tillit i styrning, ledning och tillsyn.

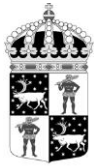
Länsstyrelsen framhäver betydelsen att med utgångspunkt i verksamhet och uppdrag hitta en verksamhetsanknuten balans mellan behovet av relevant kontroll och förtroendet för medarbetarnas kunskap och kompetens. En ökad grad av tillitsstyrning skulle förbättra länsstyrelsernas möjligheter att bedriva en mer långsiktig och hållbar verksamhet.

Länsstyrelsen betonar svårigheten med att idag optimera balanspunkt mellan kontroll och tillit inte enbart beror på organisationsstruktur och -kultur. En starkt bidragande orsak är också länsstyrelsernas finansieringsmodell, vilket påpekas av Riksrevisionen¹. Revisionen konstaterar att bristen på helhetsperspektiv hos uppdragsgivaren beaktat länsstyrelsernas breda och geografiskt varierande uppdrag, i kombination med den omfattande inomstatliga bidragsfinansieringen, begränsar och försvårar länsstyrelsernas möjligheter att bedriva en långsiktig och hållbar verksamhet.

Förslag om att inrätta ett stöd till statliga myndigheter

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget från delegationen om inrättandet av ett stöd till statliga myndigheter i syfte att fortsätta utveckla verksamheterna mot en tillitsbaserad styrning och ledning. Vi saknar dock ett förslag på hur metodstöden ska resursättas över tid. Detta utifrån att de föreslagna stöden är av olika insatskaraktär. Medan åtgärder i form av informations- och kunskapsöverföring kan tillhandahållas via webbtjänster, antas processtöd och stöd till kompetensutveckling kräva utökade resurser.

¹ Riksrevisionen (2019:2) Vanans makt – regeringens styrning av länsstyrelserna.

Samordning av stödet mellan myndigheter med snarlika uppdrag

En viktig fråga i sammanhanget är samordningsansvaret av stödfunktionen mellan myndigheter som idag har snarlika uppdrag inom styrnings- och ledningsområdet. Delegationen för i betänkandet ett detaljerat resonemang för olika alternativ och landar slutligen i att Arbetsgivarverket ansvarar för uppdraget. Alltmedan myndigheten i sin tur föreslås samverka med Statskontoret, ESV med flera vid utformandet.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till föreslagen organisatorisk samordning. Vi menar att kopplingen mellan den statliga värdegrunden, vars utformning i huvudsak ansvaras av Statskontoret, och de åtta principer för tillitsbaserad styrning och ledning i dagsläget inte harmoniserar fullt ut. Därmed föreligger en risk om parallella strukturer och arbetssätt inom statsförvaltningen. Detta, menar vi, riskerar motverka förslagets syfte med ökat helhetsperspektiv och långsiktig hållbarhet. Vi betonar vikten av att förstärka arbetet hos de myndigheter som i nuläget tillhandahåller stöd för ledning och styrning.

Länsstyrelsen framhåller betydelsen av att arbetet med tillitsbaserad styrning och ledning omfattar hela kedjan inom statsförvaltningen. Givet detta, önskar vi i förslaget en tydligare koppling mellan ansvariga myndigheters utvecklingsarbete inom området och regeringens verktyg för implementering. Den tydligaste signalen om förändring ligger i regeringens möjlighet att styra genom regleringsbrev till myndigheterna. Denna möjlighet borde utredas vidare. En annan länk inom styrkedjan är de återkommande myndighetsdialogerna som vi menar att förslaget inte tagit tillräcklig hänsyn till. Sammantaget framhåller Länsstyrelsen vikten av att nyttja den befintliga förvaltningsmodellens struktur och organisering som det i längden mest resurseffektiva sättet att åstadkomma den tillitsbaserade styrning och ledning som regeringen önskar.

Förslag om att inrätta en regeringsnära utvecklingsmiljö

Länsstyrelsen instämmer med delegationens syn på rådande samhällsutveckling och att dess komplexa utmaningar kräver ett vidsyntare utvecklingsarbete än vad som är måhända gängse. Konsekvensen härav blir att den politiska handlingskraften i ökande utsträckning inte motsvaras av förvaltningsmässigt momentum.

Länsstyrelsen har i dagsläget svårt att bedöma förslagets konsekvenser då det främst påverkar regeringskansliet, statsrådsberedningen och utredningsväsendet. Vi saknar i förslaget kopplingen mellan arenan och genomförandet med Agenda 2030 som är Sveriges viktigaste samhällsutmaning. I en vidare bemärkelse vill vi betona nyttan av att använda befintliga grupperingar och nätverk. Vi återknyter till Riksrevisionens slutsatser över regeringens styrning över Länsstyrelserna och pekar på att med en verksamhetsanpassad finansieringsmodell kan vårt momentum öka.

Länsstyrelsekollektivet är en gruppering med erfarenhet och vana att arbeta med komplexa, tvärsektoriella samhällsutmaningar.

BESLUT

Beslut i ärendet har fattats av Landshövding Björn O. Nilsson efter föredragning av Mats Lindell, strateg vid avdelning näringsliv. Vid beredning av ärendet har följande tjänstepersoner deltagit: Lilianne Viklund, controller vid Enheten för personal och verksamhetsstyrning och Susanne Nilsson, avdelningschef Verksamhetsstöd.

Beslutet har fattats elektroniskt och saknar underskrifter.